

Temat lekcji: Centra gospodarcze i finansowe świata.

W dobie postępującej globalizacji dochodzi do powstawania ośrodków koncentracji ludności, handlu, przemysłu, transportu, finansów. Niemal na każdym kontynencie funkcjonują obecnie potężne aglomeracje, z których kontrolowane jest życie gospodarcze regionu. Do najważniejszych tego typu centrów gospodarczych zalicza się: Tokio, Hongkong, Nowy Jork, Seul oraz Moskwa.

Aglomerację Tokio w skład której oprócz głównego miasta wchodzi także: Kawasaki, Jokohama, Ciba, zamieszkuje obecnie około 30mln osób. Jest to jedno z najważniejszych miast świata. Mieści się w nim wiele instytucji o znaczeniu międzynarodowym. Tutaj swoją siedzibę ma centralna giełda papierów wartościowych, regularnie zapraszani są goście z całego świata do wzięcia udziału w targach artykułów przemysłowych. Ze względu na koncentrację życia gospodarczego aglomeracja jest bardzo często odwiedzana przez przedstawicieli świata gospodarki, nauki, polityki, dlatego istnieją tu aż dwa lotniska obsługujące loty zagraniczne, z czego większe (Haneda) obsługuje co roku aż 41mln osób. Tokio stanowi centrum okręgu nowoczesnego przemysłu- Keihin. Właśnie tutaj uzyskiwana jest aż 1/3 całkowitej produkcji przemysłowej kraju. Rozwija się tu rzecz jasna przemysł nowoczesny, głównie elektroniczny, elektrotechniczny, a ponadto przemysł petrochemiczny, środków transportu oraz maszynowy.

Specyficznym centrum gospodarczym świata jest Hongkong. Nie jest on stolicą jakiegoś potężnego państwa, ale wyizolowanym terytorium pozostającym w strefie bezpośredniego oddziaływania Chin. Ze względu na brak zaplecza terytorialnego zmuszony jest do sprowadzania większości produktów spożywczych oraz bogactw mineralnych. Bilans handlu zagranicznego jest zatem ujemny, co jednak nie wpływa negatywnie na poziom życia mieszkańców. O poziomie tym świadczy wartość PKB na jednego mieszkańca, która wynosi 24 626 USD. Wynik ten plasuje Hongkong na pierwszym miejscu wśród państw azjatyckich. Innym wskaźnikiem poziomu rozwoju gospodarczego jest wielkość przyrostu gospodarczego; przez kilka lat aż do roku 1997 wynosił on niezmiennie 5% na rok. W czasie załamania azjatyckiej gospodarki w roku 1998 odbił się również na gospodarce Hongkongu, która jednak szybko zdołała wyjść z kryzysu; już dwa lata później przyrost gospodarczy osiągnął pułap 10%. Kolejny kryzys dotknął kraj w roku 2003; było to wynikiem działań państw wysokorozwiniętych, które podjęły decyzję o obciążeniu podatkiem celnym produktów

wytwarzanych w Hongkongu. Wówczas to wielkość przyrostu gospodarczego obniżyła się niemal o 8% w stosunku do roku 2000.

Podstawą gospodarki Hongkongu jest przemysł przetwórczy. Wytwarza się głównie: odzież i włókna, odbiorniki radiowe i telewizyjne oraz inny sprzęt elektroniczny (magnetofony, kalkulatory, podzespoły komputerowe), tworzywa sztuczne, zabawki, sprzęt precyzyjny i optyczny, wyroby z metalu. Ponadto prężnie rozwija się przemysł stoczniowy, co wynika z nadmorskiego położenia. Z tą lokalizacją wiąże się również fakt, że Hongkong dysponuje aż 9 portami, z których największy- Victoria- obsługuje ponad 200 tysięcy jednostek (zarówno statków osobowych oraz pasażerskich) w ciągu roku. Oprócz portów niezmiernie istotne znaczenie komunikacyjne odgrywa port lotniczy- jeden z większych na świecie. Ze względu na warunki naturalne niezbyt istotną rolę pełni transport drogowy. W celu ułatwienia podróży pomiędzy Hongkongiem a lądem azjatyckim władze zdecydowały się na budowę połączenia podwodnego, którego długość wynosi 1,6km.

Innym ważnym centrum gospodarczym Azji jest Seul. Tworzy on wraz z przylegającą strefą zurbanizowaną zespół miejski, który zamieszkuje aż 16mln osób. Jest największym i najważniejszym miastem Korei Południowej- kraju zaliczanego do jednego z tzw. "Tygrysów Azjatyckich". Skupia on życie gospodarcze kraju, stanowi centrum koreańskich finansów oraz ważny ośrodek kulturalny i naukowy Azji. Najprężniej funkcjonującymi branżami przemysłowymi są: przemysł motoryzacyjny, elektroniczny oraz włókienniczy. Dodatkowo w mieście skupiają się siedziby potężnych korporacji takich jak Samsung czy Goldstar. Wspomniana już funkcja naukowa realizowana jest przez działające tu uniwersytety (18 uczelni) oraz akademię nauk o 50- letniej tradycji. Ze względu na duże znaczenie w świecie gospodarczym oraz na ogromną liczbę mieszkańców Seul dysponuje dobrymi połączeniami komunikacyjnymi zarówno w obrębie miasta (m. in. metro obsługujące w ciągu roku aż 1mld pasażerów) jak i połączeniami z resztą kraju i świata (2 porty lotnicze, port rzeczny).

Charakteryzując centra gospodarcze świata nie można zapomnieć o prawdziwej stolicy międzynarodowej gospodarki- Nowym Jorku. Jest to największe obszarowo miasto świata, w którym skupia się życie finansowe, handlowe i kulturalne Stanów Zjednoczonych. Słynna na cały świat jest nowojorska ulica Wall Street na której codziennie rozstrzygają się decyzje dotyczące finansów światowych (giełda papierów wartościowych). Z handlem kojarzy się inna arteria miasta- Piąta Aleja w dzielnicy Manhattan. Marzeniem każdej firmy jest posiadanie siedziby w tej właśnie dzielnicy, ponieważ jest ona skupiskiem największych światowych korporacji.

Mimo nienajlepszej kondycji gospodarczej Rosji i kryzysu, z którym ten kraj boryka się od początku lat 90. jego stolica- Moskwa stanowi niekwestionowane centrum gospodarcze na skalę regionalną, a być może nawet światową. Moskwa zamieszкана jest przez około 11,2mln osób, którzy skupiają się na powierzchni 1000km² (jedno z najbardziej rozległych miast świata). Jak każda stolica skupia życie polityczne kraju. Dodatkowo Moskwa jest prawdziwym centrum rosyjskiej gospodarki, handlu oraz finansów. Tutaj koncentruje się również życie kulturalne i naukowe kraju. Jako ważny ośrodek przemysłowy Moskwa skupia producentów z wielu branż; produkowane są tutaj: maszyny, produkty farmaceutyczne, tworzywa sztuczne, samochody, materiały wełniane i bawełniane. działają także przedstawiciele przemysłu elektrotechnicznego, precyzyjnego, elektronicznego, poligraficznego, odzieżowego oraz spożywczego. Jak każda metropolia Moskwa posiada dobre połączenia komunikacyjne z pozostałymi częściami Rosji oraz z resztą świata. Są to połączenia lotnicze (4 porty lotnicze), kolejowe, rzeczne, drogowe. Mimo niezbyt dobrej sławy miasto odwiedzane jest przez wielu turystów, a także przez studentów, którzy pragną podjąć naukę na jednym z rosyjskich uniwersytetów. Ogólnie w mieście działa aż 77 szkół wyższych oraz wiele ośrodków naukowych.

Zadanie: Napisz notatkę.